

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 16/1

Podgorica, 16.04.2020. godine

Na osnovu člana 40 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16 i 92/17) i člana 18 i 102 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktor Agencije za elektronske medije donosi

RJEŠENJE

1. Obustavlja se u cjelosti postupak pokrenut po službenoj dužnosti, u vezi sa radom Javnog preduzeća „Radio Televizija Crne Gore“ iz Podgorice, javnog emitera opšteg televizijskog programa „Prvi program Televizije Crne Gore“, u pogledu utvrđivanja odgovornosti za kršenje standarda o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama koji se odnose na sponzorisanja informativnog programa.
2. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.
3. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
4. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Redovnim monitoringom emitovanog televizijskog programa „Prvi program Televizije Crne Gore“, Javnog preduzeća „Radio Televizija Crne Gore“ (u daljem tekstu: emiter), Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) je konstatovala da je dana dana 22. decembra 2019.g. godine, u terminu od 19:29:50 do 20:05:57 sati (36 minuta i 7 sekundi), emitovana centralna informativna emisija „Dnevnik“. U okviru navedenog informativnog programa, u terminu od 19:38:58 do 19:42:14 sati (3 minuta 16 sekundi) emitovan je prilog o boravku crnogorskih novinara u Kini (nalaz Sektora za monitoring broj 05-1504 od 26.12.2019. godine).

Imajući u vidu standarde o komercijalnim AVM komunikacijama i učešću ovih sadržaja u sklopu emitovanih programskih sadržaja, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je došlo do kršenja čl. 95 st. 5 Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Zakon“), čl. 60 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama (u daljem tekstu: „Pravilnik“) i tač. 2.2. izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-J-01.

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja da li je emitovanjem spornih programskih sadržaja došlo do kršenja Zakona, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje, Agencija je od emitera zatražila pisano izjašnjenje (akt br. 02-1504/1 od 27.12.2019.g.).

Dana 13.01.2020. godine, emiter je dostavio pisano izjašnjenje povodom navedenog zahtjeva (akt br. 02-16 od 13.01.2020.g.), u kom navodi da je novinarka RTCG „... putovala u Kinu početkom decembra 2019.g., po nalogu redakcije sa precizno navedenim zadatkom da izvijesti crnogorsku javnost o implikacijama privredne i ekonomske saradnje Crne Gore i Kine. Poseban akcenat u prilogu... bio je na projektu izgradnje prve dionice autoputa Bar-Boljare koju gradi kineski 'CRBC' u saradnji s crnogorskim kompanijama“, te da je „u prilogu... bilo riječi i o tome da li će autoput... biti završen na vrijeme, kao i mogućnostima za nastavak saradnje sa kineskom kompanijom. Osim autoputa koleginica je izvijestila i o zainteresovanosti ostalih kineskih kompanija za ulaganja i u druge privredne grane naše ekonomije“.

Na kraju izjašnjenja emiter navodi da je „... uloga Ambasade NR Kine i NVO 'Asocijacije za javnu diplomatiju', bila isključivo logistička, odnosno da su novinarskim ekipama obezbijedili adakvatne sagovornike, prevodioce i posjete raznim kompanijama koje su zainteresovane za ulaganja u Crnu Goru“, te da „... 'TVCG'“

ima dugogodišnju saradnju sa Ambasadom NR Kine koja je pružala sličnu logističku pomoć prilikom posjeta njihovih ekipa i ranijih godina, te smatraju da ne može biti riječi o tome da se radi o sponzorisanom sadržaju".

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnog sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda o komercijalnim AVM komunikacijama, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- sponzorstvo je komercijalna audiovizuelna komunikacija koja podrazumijeva učešće fizičkog ili pravnog lica, koje se ne bavi djelatnošću pružanja AVM usluga, niti proizvodnjom audiovizuelnih radova, u finansiranju radijskih i/ili televizijskih programa, s ciljem da promoviše svoje ime, zaštitni znak, ugled, aktivnosti, proizvode ili usluge (član 8 stav 1 tačka 17 Zakona);
- sponzorisan program je program čije troškove ili dio troškova plaća sponzor u cilju promocije sopstvenog ili tuđeg proizvoda ili usluge, robne marke, imidža, aktivnosti i bilo kojeg drugog direktnog ili indirektnog komercijalnog interesa (član 4 stav 1 tačka p) Pravilnika);
- član 95 stav 5 Zakona i član 60 Pravilnika predviđaju da vijesti, odnosno informativni programi i programi o društveno-političkim aktuelnostima ne smiju biti sponzorisani.

Na osnovu uvida u snimak emitovanih programskih sadržaja, kao i izjašnjenja emitera može se konstatovati sljedeće:

1. Emiter je dana 22. decembra 2019. godine, na „Prvom programu Televizije Crne Gore“ emitovao centralnu informativnu emisiju „Dnevnik“, u terminu od 19:29:50 do 20:05:57 sati, u trajanju od 36 minuta 7 sekundi. U okviru navedene emisije prikazan je prilog o boravku crnogorskih novinara u Kini, u terminu od 19:38:58 do 19:42:14 sati (3 minuta 16 sekundi).

Na početku emitovanog priloga govori se o izgradnji auto-puta Bar-Boljare. Bilo je riječi o aktuelnoj situaciji, kao i o planovima za dalju izgradnju projekta.

Nepotpisani sagovornik: *„Vjerujem da će radovi biti završeni u septembru naredne godine. Mogu vam reći da smo zainteresovani i za gradnju druge dionice auto-puta. Poštovaćemo pravila i nadam se da ćemo ponuditi najbolje uslove i biti izabrani za taj posao.“*

Tokom navedenog dijela priloga, kao pokrivalice korišćeni su kadrovi zabilježeni u Pekingu (Trg Tjenanmen, Kineski zid, saobraćaj u gradu).

Prilog se nastavlja kadrovima iz EXPO Centra, koji se nalazi u gradu Ningbo. U nastavku priloga navodi se da Kina, pored ekonomske saradnje sa našom zemljom, želi da unapređuje i prijateljske odnose. Slijedi tekst sljedeće sadržine:

Novinarski tekst (OFF): *„Žele i više proizvoda iz naše zemlje na svojim policama. Na onoj, koja se nalazi u EXPO Centru u gradu Ningbo, nalazi se tek jedan – vino 'Plantaža 13.jul' i traži se, kažu, flaša više.“*

Nepotpisani sagovornik: *„Crna Gora će biti glavni gost na Kineskom sajmu uvoza 2020. godine i to je prilika za domaće proizvođače. Sve što oni treba da urade - da svoj proizvod predstavite i nakon toga da proizvode.“*

Navedeni dio priloga pokriven je kadrovima Crnogorskog paviljona (*Montenegro pavilion*) sa Expo Centra. Prikazani su krupni kadrovi crnogorske i kineske zastave, kao i nekoliko kadrova izloženih flaša crnogorskog vina.

U nastavku priloga navodi se da su Kinezi zainteresovani i za saradnju sa Crnom Gorom na polju turizma.

Nepotpisani sagovornik: *„Šangajski turistički festival je dobra platforma za saradnju. Možete ga koristiti za ulaz na tržište, ne samo kinesko, već cijelog svijeta. A razlozi zbog kojih bi turisti iz Kine posjetili Crnu Goru su prirodne ljepote, ali i ljubaznost vašeg naroda. Vidjeli smo na filmu 'Most na Tari', želimo i uživo.“*

Prilog se završava *stand up*-om novinarke Televizije Crne Gore (autorke navedenog priloga), a emitovani su i sljedeći novinarski navodi:

Novinarski tekst (OFF): „I sve ovo je saopšteno predstavnicima devet crnogorskih medija prilikom posjete Kini, koju je organizovala Ambasada Kine u Podgorici i 'NVO Asocijacija za javnu diplomatiju'. Posjeta je pokazala da dobre namjere, ali i gostoprimstva, ovom narodu ne fali.“

2. Pravilnikom je definisano da se sponzorisanim programom smatra program čije troškove ili dio troškova plaća sponzor u cilju promocije sopstvenog ili tuđeg proizvoda ili usluge, robne marke, imidža, aktivnosti i bilo kojeg drugog direktnog ili indirektnog komercijalnog interesa.

Agencija je prilikom odlučivanja imala u vidu navode iz izjašnjenja da je „uloga Ambasade NR Kine i NVO 'Asocijacije za javnu diplomatiju', bila isključivo logistička... odnosno da su novinarskim ekipama obezbijedili adakvatne sagovornike, prevodioce i posjete... kompanijama koje su zainteresovane za ulaganja u Crnu Goru“ i da „TVCG' ima dugogodišnju saradnju sa Ambasdom NR Kine“.

Naime, prvi dio priloga se bavio pitanjem realizacije strateškog projekta izgradnje prve dionice autoputa Bar-Boljare, što predstavlja informaciju od značaja za javnost u Crnoj Gori, dok je drugi dio priloga isključivo bio posvećen saradnji Crne Gore i NR Kine na polju ekonomije (prestavljanje crnogorskih proizvoda na kineskom tržištu), kao i turizma („razlozi zbog kojih bi turisti iz Kine posjetili Crnu Goru su prirodne ljepote...“).

Ne može se dovesti u pitanje da je od javnog interesa predstavljanje informacija o obimu, strukturi, kao i mogućnosti unapređenja saradnje između Kine i Crne Gore. Posebno, ne može se dovesti u pitanje značaj predstavljanja mogućnosti za plasiranje crnogorskih proizvoda (vino) i usluga (turizam). Prema tome, predmetni prilog nije sačinjen na način da posebno naglašava i promovise bilo kog subjekta (njegove aktivnosti i planove), već se radi o predstavljanju i promovisanju saradnje Crne Gore i NR Kine, kao i mogućnostima daljeg razvoja iste.

S obzirom da se iz navedenog može zaključiti da Ambasada NR Kine i NVO „Asocijacije za javnu diplomatiju“ nijesu učestvovali u finansiranju proizvodnje predmetnog programa i da se ne radi o sponzorisanom programskom sadržaju, emiter nije prekršio standarde o komercijalnim AVM komunikacijama koji se odnose na zabranu sponzorisanja informativnog programa.

3. Imajući u vidu izjašnjenje emitera, kao i iznesene činjenice, Agencija je utvrdila da nije došlo do kršenja čl. 95 st. 5 Zakona, kao i čl. 60 Pravilnika.

S obzirom na navedeno direktor Agencije je odlučio kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije www.aemcg.org.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Javno preduzeće „Radio Televizija Crne Gore“, direktor
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva